

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **P. M.**, zast. Mgr. Robertem Cholenským, Ph.D., advokátem se sídlem Bolzanova 461/5, Brno, proti žalovanému: **Magistrát města Havířov**, se sídlem Svornosti 86/2, Havířov, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 8. 2013, č. j. OVV1/65067/13/Vž, vedené Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 22 A 92/2013, v řízení o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti soudci Krajského soudu v Ostravě, Mgr. Jiřímu Gottwaldovi,

t a k t o :

Soudce Krajského soudu v Ostravě, Mgr. Jiří Gottwald, **není vyloučen** z projednávání a rozhodování věci vedené Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 22 A 92/2013.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou ze dne 10. 8. 2013 podanou ke Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) napadl žalobce v záhlaví uvedené rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zakázáno jím oznámené shromáždění. Zároveň požádal o osvobození od soudních poplatků a přiložil potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech.

[2] O této žádosti krajský soud negativně rozhodl svým usnesením ze dne 22. 8. 2013, č. j. 22 A 92/2013 – 14, které bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem ke kasační stížnosti žalobce. Následně krajský soud usnesením ze dne 18. 9. 2014, č. j. 22 A 92/2013 – 47, opět nepřiznal osvobození od soudních poplatků. I toto rozhodnutí bylo úspěšně napadeno kasační stížností.

[3] Krajský soud v návaznosti na zrušující rozhodnutí Nejvyššího správního soudu vyzval žalobce usnesením ze dne 9. 12. 2014, č. j. 22 A 92/2013 – 65, ke sdělení v něm uvedených informací a jejich osvědčení. Ten na tuto výzvu soudu reagoval přípisem ze dne 11. 12. 2014, ve kterém uvedl, že rozsah požadovaných informací považuje za nadměrný a šikanózní, některým bodům výzvy nevyhoví vůbec a k dalším uvedl, že žije ve společné domácnosti s J. T., jejich rodinný rozpočet je společný a že po této osobě nelze požadovat, aby vystavila „*potvrzení o soužití*“, které vyžaduje soud.

[4] Krajský soud poté žalobce vyzval usnesením ze dne 16. 12. 2014, č. j. 22 A 92/2013 – 76, aby sdělil výši čistého měsíčního příjmu J. T. a aby výši tohoto příjmu osvědčil.

[5] V podání ze dne 19. 12. 2014 vznesl žalobce námitku podjatosti soudce krajského soudu Mgr. Jiřího Gottwalda. Podjatost spatřuje ve skutečnosti, že navzdory tomu, že učinil vše, co bylo jeho povinností a co bylo v jeho silách, krajský soud i přes dvě předchozí rozhodnutí Nejvyššího správního soudu nemíní přiznat žalobci osvobození od soudního poplatku. Z toho dovozuje, že se tak děje z důvodu postranních pohnutek uvedeného soudce. Dále upozorňuje, že ve výzvě ze dne 9. 12. 2014 tento soudce deklaroval, že nebude respektovat názor Nejvyššího správního soudu ohledně ochrany principu právní jistoty a že nebude brát v potaz rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích, jímž bylo žalobci osvobození od soudního poplatku přiznáno. Poukazuje dále na „manifestně šikanósní charakter“ obou předešlých výzev, které překračují meze toho, co je oprávněn požadovat. Singulární přístup Mgr. Jiřího Gottwalda si dle jeho mínění nelze vysvětlit jinak, než jako projev frapantního nedostatku nestrannosti a jako jeho averzi vůči žalobci.

[6] K podané námitce se vyjádřil soudce Mgr. Jiří Gottwald tak, že žalobce i projednávanou věc zná toliko z úřední činnosti. Na výsledku věci není nijak zainteresovaný. Nepocituje pozitivní ani negativní vztah k žádnému účastníku řízení, příp. k jejich zástupcům. Protože je podjatost spatřována v rozhodovací činnosti krajského soudu, uvádí, že vůči žalobci při výběru poplatku je postupováno standardně jako v případě jiných žadatelů o osvobození od soudních poplatků.

[7] Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jsou *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. *účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

[8] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezájatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz nález Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem osob zúčastněných

pokračování

na řízení vedou. K vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. totiž představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána zákonnému (příslušnému) soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

[9] Důvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci může být pouze jeho poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům. Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávání věci, zejména v případech, kdyby mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Vyloučen by byl rovněž soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Poměr soudce k účastníkům nebo k jejich zástupcům (ať již přátelský či nepřátelský) může být založen příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít i o vztah ekonomické závislosti, apod.

[10] Z námitky podjatosti vznesené žalobcem vyplývá, že žalobce spatřuje podjatost soudce Mgr. Jiřího Gottwalda v jeho postupu v řízení o projednávání věci, a to zejména ve skutečnosti, že ho soud opakovaně neosvobodil od soudních poplatků a následně ho vyzýval ke sdělení a doložení rozhodných skutečností pro posouzení jeho žádosti. Ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. výslovně stanoví, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávání věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Rozhodovací činnost, respektive právní názory soudců na určitou otázku, proto nemohou samy o sobě zakládat důvod k jejich podjatosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2004, č. j. Nao 13/2004 - 54, publ. pod č. 433/2005 Sb. NSS, všechna zde citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

[11] S ohledem na ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. není námitka podjatosti soudce Mgr. Jiřího Gottwalda spočívající ve shora tvrzených okolnostech týkajících se jeho postupu v řízení o projednávání věci důvodná. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. února 2015

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu